ИМ Дп – IV
Инв. № 55
Оф № 16

Година I. - Дупница, 27 Мартъ 1921 год. Брой 16

Съгласие

Вѣстникъ за информация, култура и народно стопанство.

Урежда се отъ редакционенъ комитетъ при сътрудничеството на обществени дѣйци и др. Излиза всѣка Недѣля Абонаментъ за 3 мѣсеци 8 лева. Единъ брой 50 ст. За обявления се плаща: на I стр. 80 ст. кв. см. на останалитѣ по 60 ст. на учреждения по 60 ст. дума. Ржкописи не се връщатъ. Адресъ: ъ. „СВѢТЛИНА".

ОБЯВЛЕНИЕ

Отъ 1 априлъ т. г. отварямъ ЕЛЕКТРОТЕХНИЧЕСКО БЮРО.

Ще се занимавамъ съ инсталиране и поправка на всѣкакъвъ видъ машини, апарати и приспособления за слаби и силни токове въ областьта на електротехниката.

Крумъ Н. Кузмановъ.

Механическа и Желѣзарска работилница на Петко Гждевъ — Дупница.

По случай настжпващия сезонъ за строежи, съобщавамъ на почитаемитѣ клиенти, че прѣустроихъ работилницата и приемамъ за изработване и поправка всѣкакъвъ видъ желѣзни потрѣби нужни при постройката на кжщи, складове, фабрики и пр.

Приемамъ за ремонтъ: парни машини, парни котли, локомобили, турбини, газени мотори, *автомобили,* велосипеди, пишущи машини, примуси и др.

Продавамъ резервни части за сжщитѣ

ИЗВѢСТНО е на всички Г. Г. Дупнишки граждани и гражданки, че въ ОБУЩАРСКАТА РАБОТИЛНИЦА на **Ал. Дюлгеровъ & Ив. Захариевъ** се изработватъ най-луксозни и трайни обуща, а особено сега, когато ни пристигнаха разни **най-фини френцузки кожени материяли.**

За качеството на материяла и изработката гарантираме.

Имаме така сжщо и първокачествени европейски **шевро-боя** за обуща, връзки и др.

ЦѢНИ УМѢРЕНИ. **Дюлгеровъ & Захариевъ.**

Кждѣ? — Въ „Малки Ракъ".

— Защо? — Защото тамъ се точи **Шумензко пиво** и има много прѣсни и сладки **закуски** на скара.

ПРОДАВА СЕ въ центра на града, до Воения клубъ дукянъ съ двѣ стаи и кухня съ дворно, мѣсто всичко около 400 квадратни метри.

Споразумѣние: Христо и **Данаилъ Данаилови** Дупница и **Тодоръ Данаиловъ** — София, улица „Вѣслецъ" 61.

ЗЛАТАРСКОТО АТЕЛИЕ
„ЕВРОПА"
на Никола В. Милошевъ

се прѣмести въ зданието на Георги К. Пилевъ — срѣщу развѣсената върба, кждѣто прѣустроено приема да изработва и поправя всѣкакви видове златни и сребърни прѣстени, гривни, брошки, ланци и пр.

Цѣни много износни. Работа чиста, акуратна и гарантирана.

2—53—3 Посѣтете и ще се увѣрите.

Пушачи! търсете и пушете само ароматичнитѣ цигари на **„Картела"**

Извѣстие. Въ колониялния магазинъ на **Елиезеръ Аладжемъ (Заяка)** ще намѣрите всѣкакви колониални стоки при най-износни цѣни.

Съ почитъ:
Елиезеръ Аладжемъ (Заяка)

1—50—1

ПЕЧАТНИЦА
„МОДЕРНО ИЗКУСТВО"
ВЛАДО ИВ. ПИЛЕВЪ & С-ИЕ
снабдена съ красиви букви, дава чистъ, ясенъ и хубавъ печатъ.

Красиви фирми при ВЛАДО ИВ. ПИЛЕВЪ & Братъ Дупница.

Трудовата повинность въ нашата околия.

Озаконяването на трудовата повинность въ нашата страна се дължи на земледѣлското правителство. Слѣдъ договорното (принудително) прѣмахване института на постоянната войска, на нейно мѣсто се създаде трудовия институтъ. Задачитѣ, обаче, на тази нова полумилитарна организация, която ще се попълва съ набори, съ задължителенъ срокъ на служба и пр., сж *стопански* прѣди всичко. По сжщество още на врѣмето не се направиха голѣми възражения отъ противницитѣ на законопроекта. Възраженията бѣха главно около организационнитѣ форми на трудовата повинность и срѣщу извѣстни постановления на закона, които задоволяваха демагогски инстинкти и честолюбия, но бѣха лишени отъ здравъ смисъль.

И ето законътъ се приложи тази година за пръвъ пжть въ цѣлата страна. Това е единъ голѣмъ експериментъ, на който би завидѣлъ даже Доннати, авторътъ на оргиналната френцузка книга „Експериментална политика".

Резултатитѣ отъ този повсѣмѣстенъ опитъ, проче, трѣбва да бждатъ грижливо проучени за да се види какво собствено донася закона за трудовата повинность.

Ние бихме желали тукъ да кажемъ нѣколко думи за трудовата повинность въ нашия край и за самия законъ изобщо.

— Има ли резултати отъ трудовата повинность? Безпорно има, колкото и незадоволителни да сж на много мѣста. Прѣди всичко трѣбва да се отбѣлѣжи едно основно различие между резултатитѣ въ града и селата. Градътъ се оказа много по-слабо работоспособенъ, отколкото селата. Ние сме далече отъ мисъльта да упрѣкваме, когото и да било, не! Отбѣлѣзваме само голия фактъ. Селата, напротивъ, извършиха прѣзъ трудовитѣ седмици много по-вече и това е обяснимо. Населението тамъ, свикнало съ физически трудъ се подчини на *държавната принуда* за да извърши редица *свои и за своя полза* обществени работи. Тѣзи обществени селски работи бѣха: направа на пжтища, направа на мостове, укрѣпявания на рѣки, постройка на бентове и ваги, залѣсявания и тукъ-тамъ подготвителни работи за строежъ на селски училища.

Въ всѣко почти село се познава, че е работено и свършена полезна работа, безъ да се отрича, че въ нѣкои села е извършено много по-вече, отколкото въ други. Това се дължи главно на доброто мѣстно ржководство и голѣмината на нуждата, която е подтиквала трудовацитѣ къмъ работа.

Тазигодишният опитъ, обаче, посочва на слѣднитѣ недостатъци, ярко проявени въ нашата околия и града:

1) Трудовата повинность като *лична* тегоба, изключваща замѣняването и паричното заплащане не постига напълно цѣлта си. Не постига добри резултати, защото „трудовацитѣ", не свикнали на физически трудъ, сж абсолютно безполезни за самата работа. Това бѣха и ще бждатъ различни занаятчии, търговци, чиновници и др., които ще губятъ само днитѣ си, ще се лишатъ може би отъ своитѣ лични печалби или доходи, но тѣхъ държавата или общината не ще може да използува. Затова се явява крайно наложително измѣнение на закона въ смисъль: да се допусне замѣняването съ наеменъ трудъ или чрѣзъ заплащане, прогресивно-подоходно, отъ което да се образува специяленъ трудовъ общински фондъ, а трудовацитѣ-работници, които живѣятъ само съ своя наеменъ трудъ, да бждатъ съ надница.

2) Чрѣзъ трудовата повинность да се извършватъ само работи, прѣдварително изучени и удобрѣни, като се уреди главно въпроса за отчуждаванията на частнитѣ имоти, права и сервитути и въпроса за обещетенията. Сегашниятъ централизъмъ при липса на кжкъвто и да било контролъ и упжтване въ много села (Стобъ, Мурсалево, Драгоданъ и другитѣ може би?) извършенитѣ селски работи сж дали начало на редица сждебни процеси между общинитѣ и частнитѣ лица.

3. Непосрѣдственото ржководство на работящитѣ би трѣбвало да се подобри отъ мѣстни трудови органи съ по-вече специялисти и технически лица, вмѣсто случайни хора да даватъ умъ за работи, които сами не разбиратъ. И около този въпросъ кой да ржководи и защо този, а не онзи, на много мѣста въ околията сж станали непріятни разправии и недоразумѣния, които сж прѣчили значително на работата.

Тѣзи, а сигурно още много други дефекти, общи и частни за различнитѣ околии, ще трѣбва да се взѣматъ въ прѣдъ видъ за да се измѣни закона не споредъ лични вкусове, а да се нагоди за българскитѣ условия и нуждитѣ на българския животъ.

Н. А.

Около продажбата на тютюнитѣ.

Спазарявания още нѣма. Търговцитѣ и тѣхнитѣ калаузи само ходятъ изъ селата, гледатъ тютюнитѣ, безъ да даватъ цѣни. Това не прѣчи разбира се, а още по-малко имъ врѣди, да връзватъ тютюнитѣ и да ги з карватъ въ своитѣ тютюневи складове срѣщу незначителни аванси и при условие: „ще ти заплатя тютюна, както мине цѣната". По този начинъ има села, като Слатино напримѣръ и другадѣ, кждѣто по-вече отъ половината тютюни сж взети и закарани въ Дупнишкитѣ тютюневи складове.

И какво ще излѣзе въ края на краищата тази работа? Ще постжпятъ тютюнитѣ въ търговскитѣ складове, а сетнѣ ще се спазаряватъ съ тютюнопроизводителитѣ! Очевидно е, че смѣтката на търговцитѣ е права, но тази на тютюнопроизводителитѣ ще излѣзе крива. Защото цѣната на тютюна ще бжде такава, каквато пожелаятъ картелиранитѣ търговци.

Ние прѣдупрѣждаваме и двѣтѣ страни: така не бива! Касае се за сжществуването на населението на цѣла една околия. Касае се до милиони левове. Необходимо е двѣтѣ страни да разбератъ, че така нареченитѣ „условни пазарлъци", каквито се правятъ днесъ — утрѣ ще станатъ причина за най-ожесточени борби между производители и търговци.

Интервенцията на правителството се налага. И по-добрѣ да се наложи днесъ съ *прѣдупрѣждение,* отколкото утрѣ съ *принуждение.*

Сотиръ Яневъ.

За историята, класовата борба и настоящето.

Нищо по-несъстоятелно отъ това, да се подържа, че личностьта била прѣсъздала градоветѣ до центрове на търговия, промишленость и просвѣта. Този възгледъ би могълъ да обори единъ гимназистъ, който има елементарни познания отъ политическата икономия. Личностьта има своята роля и значение. Има голѣми и малки личности, това е вѣрно, но всички тѣ, малко или много, сж рожби на своитѣ епохи, на срѣдата и условията. И само великитѣ личности сж прѣдтечи и творци. Само въ гения се прѣплита мждростьта на миналото съ яснотвидството на бждащето, за да влияятъ на своитѣ съврѣменници съ философски възгледи, съ изобрѣтателность и творчество.

За държавата и обществото, обаче, ако сж цѣнни нѣколкото талантливи гениални мжже, то е задѣто повдигатъ благоденствения и мораленъ (човѣшки) уровенъ на масата граждани. Защото „безъ идеални граждани, наистина, нѣма идеална държава".

Но кои граждани наричаме идеални? Честни, почтени, просвѣтени и человѣколюбиви? Да, но имаме ли ги? И кога ще ги имаме? Ето въпроситѣ за отговоръ. Този отговоръ, именно, разединява хората и на днешното общество.

Социалистътъ казва: чрѣзъ просвѣта, да се боримъ за прѣмахване на икономическото и политическо неравенство, за достигане на едно относително благодѣнствие въ едно общество, корено прѣустроено. Да се боримъ не толкова съ оржжие отъ желѣзо и стомана, колкото съ икономическата ни сила, моралната си мощь и великия свободенъ духъ за правда. Да се боримъ, защото класата на доволнитѣ и богатитѣ не отстжпя, а всѣки има право на човѣшки сносенъ животъ. Да издигаме до съзнание трудящитѣ се граждани и селяни за тѣхната сила и историческо назначение въ борбата за настоящето и за бждащето. Да прѣвръщаме чрѣзъ социалистическитѣ организации и клубове тълпата въ просвѣтени граждани и социалистътъ мисли, че така изпълня своя най-свещенъ дългъ и тази е културната роля на социализма. Този е пжтьтъ, споредъ него къмъ идеалната държава. Чрѣзъ класовата борба, къмъ унищожение на класитѣ. Това е социалистическата максима.

Трѣбва да се прави разлика между социализъма и болшевизъма, който има за култъ терора и насилието.

На този възгледъ се противи идеализъмътъ съ буржуазенъ мирогледъ.

Той казва: „да станатъ всички прѣди всичко идеални граждани за да имаме идеална държава. Вмѣсто класова борба — солидарность".

Ако би могло, нека да бжде! Нека тѣзи, които подържатъ този възгледъ работятъ да станатъ всички идеални граждани. Но нека станатъ идеални прѣди всичко богатитѣ, „културнитѣ", „образованитѣ". Тѣ да даватъ примѣръ за идеализъмъ и правда, да се откажатъ отъ монопола на жизненитѣ си блага и тогава да спечелятъ студеното сърдце на бѣдняка.

Казватъ, че държавата покровителствува трудящитѣ се, а въ сжщность тя е мащеха на труда, а майка на капитала. И защото общество и държава тъй сж устроени, враждата е неизбѣжна, борбата нѣма да заглъхне, до като не се постигне една справедливость и равенство прѣдъ култа на щастието.

Г-нъ Димчевъ е тоже идеалистъ и моралистъ проповѣдникъ, но отъ онази школа, която винаги е търпеливо изслушвана, но отъ малцина послушвана. Школа, която всичко обяснява съ личностьта и не способна да се издигне до едно научно обяснение на историята, нито да проумѣе сложнитѣ *прояви и борби на днешно* врѣме, за да отдаде *право на* онѣзи, които се борятъ за да живѣятъ.

Той е огорченъ отъ гологърди и голокраки, които свидѣтелствуватъ за упадъка на нрави и мораль. Той вижда покварата и разврата и сжди еднакво строго онази охолна жена, която разнообразничи въ своитѣ плътски похоти, като прикрита проститутка, и една бѣдничка, която прѣдлага своето тѣло за пари.

Мнозина сж като стария Димчевъ, които не могатъ да разбератъ още, че проституцията, прѣстжпностьта, егоизъма, сж сжщностьта на една класова култура, която си отхожда. Това сж пороцитѣ на единъ стопански строй, който е прѣвърналъ хората въ звѣрове, които се изтрѣбватъ масово и еднично. Послѣдния свѣтовенъ капитализъмъ бѣше върховното безумие въ свѣта, което отвори очитѣ на милиони слѣпи. Бждащето готви погрѣбалната церемония за стария свѣтъ за да се роди едно ново общество на по-достжпни и свободни хора.

Съ тия свои бѣлѣжки моята задача бѣше не само да посоча на една несполучена статия, но и да оспора единъ несъстоятеленъ „срѣдновѣковенъ" възгледъ за историята, класовата борба и настоящето.

КАТЮЛЪ МЕНДЕСЪ

Madleta.

Въ спалнята, дѣто пансионеркитѣ сж склопили очи, на малкитѣ си бѣли възглавнички, Емилина се сресва и пробужда.

„Спишъ ли ти, миличка Бетино?

— Не съмъ заспала още, отговаря отъ съсѣдното лѣгло единъ приятенъ гласъ — Бетина.

— Чуй да ти разкажа ужасната приказка, която прѣди малко ми разказа една фея, облѣчена въ златно кадифе, додѣто спѣхъ!

— „Понеже бѣ много горѣщо на Мадлета се прище да иде да се окжше въ езерото, близо до рѣкичката. Тя се доближи до брѣга и продължително гледа дълбоката и пъргава вода. Но Мадлена бѣ дѣте на Русалка, та яростьта на вълнитѣ ѝ бѣ приятна. Тя се съблече, окачи си дрѣхитѣ на една върба и слѣзе къмъ езерото по дрѣбния пѣсъкъ. Цѣль часъ се люлѣ тя върху буйната вода. Доволно насладена, излѣзе на брѣга, защото се мръкваше, и понеже тая вечерь трѣбваше да иде на балъ у Титания.

Уви! Коварния зефиръ бѣ грабналъ, като крадецъ, дрехитѣ ѝ подъ крилото си, и Мадлета напразно се лута да ги търси. Много се разгнѣви, като чу, че вѣтъра се смѣе между клонитѣ, доволенъ, зарадванъ, отъ сполуката на своята хитрость, че я гледа тъй хубава и гола. Но гнѣвътъ не помага. Трудно бѣ на окжпаната да си отиде прѣзъ полето така необлѣчена, както лилията.

Чувствуваше, въ себе си голѣмъ срамъ и мжка, защото знаеше, че е неприето да отиватъ момичета на балъ безъ рокли.

За щастие, по пжтя намѣри едно старо дърво съ широки гладки листя.

— Откърши единъ отъ моитѣ клонове, каза милостивото дърво и се облѣчи съ листята.

Мадлета избра най-листатия клонъ, ала напразно нагаждаше листа по тѣлото си: листята постлаха земята, въпрѣки голѣмото си желание да останатъ на това хубаво, бѣло, свѣжо тѣло.

Мадлета, съвсѣмъ разгнѣвена, продължи да върви. При завоя на пжтеката, тя виде единъ търнакъ, който разбра нейното затруднено положение.

— Сестро, каза ѝ търнака, откъсни отъ моитѣ бодли, съ тѣхъ ще можешъ да си ушиешъ зелена рокля.

Прѣститѣ на Мадлета хванаха остритѣ шипове и тя пожела да ги забоде въ тѣлото си, единъ по единъ, за да закрѣпи непослушнитѣ листя.

Но още при първия опитъ една розово-кървава сълза бликна подъ бодила и Мадлета изохка изплашено.

Ала *Благочестивата,* която не обича да ходятъ младитѣ момичета тъй голи по пжтя, изтърва нѣколко нишки отъ небесната си хурка. Мадлета седна накрай ямата и по-малко врѣме, отколкото трѣбва на вѣтъра, за да се докосне до нѣкоя красива роза, стъкми си една рокля, като гръдния щитъ на бръмбаритѣ. Черупката на единъ лѣщникъ и послужи за напрѣстникъ, бодлитѣ за прѣкрасни игли, а концитѣ, пуснати отъ небето; много хубаво съшиха листята.

Мадлета продължи пжтя си, доволна и бодра поради хубавото си облѣкло.

— Ха! ха! съсна тъничекъ гласецъ, изподъ една купчина змийчета, това глупаво момиче отива на балъ у Титания безъ огърлица!

— Хубава злато-зелена змийке, искашъ ли да те взема за огърлица?

— На драго сърдце, отговори змията.

Мадлета я взе изподъ цвѣтята, метна я на рамото си и мокрото влечуго по-лека се ови около шията на момичето.

— Нима, Мадлето, казаха свѣтлитѣ червейчета, можешъ да отидешъ на танца на феитѣ безъ обици?

— Почакайте, каза Мадлета.

И окачи на ушитѣ си по единъ живъ хризолитъ.

Нагиздена по този начинъ, Мадлета отиде на бала у Титания.

Малкитѣ фен танцуваха на сѣнка подъ голѣмитѣ дървеса; Мадлета бѣ тъй хубава съ своя странненъ костюмъ, че царьтъ на подземнитѣ духове, който бѣ поканенъ на празденството, се влюби въ нея.

Той я покани да танцуватъ.

— Откажй, каза хубавата змийка, обхванатата отъ ревность, като дигна златозеленатa си глава до ухото на момичето.

Мадлета не обърна внимание на нейнитѣ думи.

— Мила, въздъхна царьтъ въ врѣме на валса, късно става; изкашъ ли, азъ ще те почакамъ слѣдъ бала нѣкждѣ и ще се оженя за тебъ?

— Искамъ царю.

— Слѣдъ като се свърши змията каза: Не отивай!

Мадлета се прѣстори, че не чува и като заблѣза, че царьтъ на подземнитѣ духове тръгна, стана да иде тамъ, дѣто той чакаше.

Внимавай каза змията. И отвори малката си зелена уста, та показа една стрѣла, съ която я заплашваше.

Мадлета усѣти, че живата ѝ огърлица почна да я стѣга; но цѣла обзета отъ радость за омжжването си съ царя на подземнитѣ духове, не разбра това прѣдупрѣждение.

— Царю — каза тя, когато отиде при него, — ако ме любишъ, ще ти дамъ да ме цѣлунешъ.

Въ тая минута се чу остро съскане. Мадлета поблѣднѣ и изведнъжъ падна съ глухъ и кратъкъ писъкъ на земята одушена—мрътва. Змията се скри въ трѣвата, а царьтъ на подземнитѣ духове се върна на бала да си търси *друга* жена".

— Драга ми Емилно, каза Бетина, тоя сънь прѣдвѣщава, че твоята вѣнчална рокля ще бжде най-хубавата на свѣта и че твоя мжжъ ще ти даде огърлица отъ смарагди и обици отъ елмазъ.

Прѣвелъ: К. Н-овъ.